

CONCENTRATIEKAMPEN, DERDE FASE



VII. De concentratiekampen van de SS tijdens de Tweede Wereldoorlog

deel 8 hebben geschreven over het lot van diegenen die van begin '41 tot in september '44 in de concentratiekampen in Duitsland waren terechtgekomen – anderzijds lijkt het ons ook niet juist om bij de lezer van *dit* deel het gedifferentieerde beeld bekend te veronderstellen dat wij in deel 8 hebben neergelegd. Enkele elementen uit dat beeld willen wij dus herhalen, zulks vooral om de lezer duidelijk voor ogen te stellen dat wat wij over het lot van de concentratiekamp-gevangenen in de periode september '44–begin mei '45 te berichten hebben, strijd en lijden schetst van mensen van wie velen al enkele jaren het hoofd hadden moeten bieden aan de verschikkingen van het bestaan in de concentratiekampen. Wij zullen overigens in dit hoofdstuk de periode september '44–begin mei '45 niet in haar geheel behandelen. In april en in de eerste dagen van mei zijn namelijk de gevangenen uit een groot aantal kampen in Noord-, Midden- en Zuid-Duitsland op zinloze evacuatiemarsen gezonden maar toen zijn ook sommige groepen gevangenen overgedragen aan hulpco-